
SPIS TREŚCI

Przedmowa.....	9
Wykaz ważniejszych oznaczeń.....	11
1. POMIARY I ICH NIEPEWNOŚĆ.....	13
1.1. Wielkości mierzalne i ich wartości.....	13
1.2. Międzynarodowy Układ Jednostek Miar SI.....	14
1.3. Pomiar i jego zasada. Wielkość mierzona i wielkości wpływowe.....	20
1.4. Metody pomiarowe.....	21
1.5. Błędy pomiarów i ich klasyfikacja.....	24
1.6. Błędy systematyczne i poprawki. Temperatura odniesienia i jej znaczenie.....	26
1.7. Błędy przypadkowe i niepewność pomiaru.....	28
1.8. Niepewność standardowa i jej szacowanie.....	31
1.9. Niepewność rozszerzona pomiaru.....	34
1.10. Błędy pomiarów pośrednich.....	37
1.11. Budżet niepewności.....	40
1.12. Reguły orzekania o zgodności ze specyfikacją.....	45
Literatura uzupełniająca.....	50
2. TOLERANCJE WYMIARÓW I ICH KODOWANIE. PASOWANIA.....	51
2.1. Wymiar i jego interpretacja.....	51
2.2. Wymiary graniczne i odchyłki graniczne. Tolerancja wymiaru.....	55
2.3. Przedział tolerancji – interpretacja deterministyczna i stochastyczna.....	60
2.4. Pasowanie i jego charakterystyka.....	63
2.5. Wymaganie powłoki.....	65
2.6. Układ kodowania ISO tolerancji wymiarów liniowych.....	67
2.7. Normalizacja pasowań. Układy pasowań stałego otworu i stałego wałka.....	74
2.8. Tolerancje ogólne.....	79
2.9. Tolerancja wymiaru a niepewność pomiarowa.....	81
Literatura uzupełniająca.....	82
3. ŁAŃCUCZY WYMIAROWE.....	83
3.1. Łańcuch wymiarowy i jego opis matematyczny.....	83
3.2. Obliczanie wymiaru zależnego i jego tolerancji.....	91
3.2.1. Metody deterministyczne.....	91
3.2.2. Metody stochastyczne.....	96

3.3. Analiza łańcuchów wymiarowych	99
3.4. Synteza łańcuchów wymiarowych	105
3.5. Zamienność w budowie maszyn	111
3.5.1. Istota zamienności	111
3.5.2. Zamienność całkowita i częściowa	112
3.5.3. Zamienność konstrukcyjna	116
3.5.4. Zamienność technologiczna	118
3.5.5. Zamienność selekcyjna	119
Literatura uzupełniająca	123
4. TOLERANCJE GEOMETRYCZNE	124
4.1. Dlaczego należy stosować tolerancje geometryczne	124
4.2. Tolerancje kształtu	130
4.3. Tolerancje kierunku	137
4.4. Tolerancje położenia	144
4.5. Tolerancje profilu linii i tolerancje profilu powierzchni	154
4.6. Tolerancje bicia	160
4.7. Tolerancje geometryczne zależne od wymiaru zaobserwowanego	166
Literatura uzupełniająca	176
5. POMIARY I SPRAWDZANIE DŁUGOŚCI I KĄTA – WYBRANE PRZYKŁADY	178
5.1. Wzorce wymiarów liniowych i kątowych	178
5.1.1. Uwagi ogólne	178
5.1.2. Płytki wzorcowe	178
5.1.3. Płytki kątowe i kątowniki	182
5.2. Pomiary przyrządami suwmiarkowymi	183
5.3. Pomiary przyrządami mikrometrycznymi	188
5.4. Kontrola wymiarów wewnętrznych i zewnętrznych za pomocą sprawdzianów	193
5.4.1. Uwagi ogólne	193
5.4.2. Sprawdziany do otworów	194
5.4.3. Sprawdziany do wałków	198
5.5. Pomiary różnicowe za pomocą czujników	201
5.6. Pomiary przyrządami optycznymi	210
5.6.1. Ogólna zasada i zastosowanie	210
5.6.2. Mikroskopy pomiarowe	211
5.6.3. Projektory pomiarowe	216
5.7. Pomiary za pomocą okrągłościomierzy	218
5.8. Współrzędnościowe systemy pomiarowe	220
Literatura uzupełniająca	234
6. STRUKTURA GEOMETRYCZNA POWIERZCHNI CZĘŚCI MASZYN I JEJ POMIARY	235
6.1. Struktura geometryczna powierzchni wyrobu	235
6.2. Profil powierzchni	237
6.3. Parametry chropowatości	240
6.3.1. Uwagi ogólne	240
6.3.2. Parametry pionowe	241
6.3.3. Parametry poziome i mieszane	243
6.3.4. Charakterystyczne krzywe	244
6.4. Inne parametry struktury geometrycznej powierzchni	246

6.5. Oznaczenia struktury geometrycznej powierzchni	249
6.6. Sposoby pomiaru i sprawdzania parametrów struktury geometrycznej powierzchni	251
6.7. Zasada „przekroju świetlnego” i jej realizacja	252
6.8. Profilografy i profilometry	254
6.9. Wzorce chropowatości	257
Literatura uzupełniająca	258
7. STATYSTYCZNA KONTROLA I STEROWANIE JAKOŚCIĄ	259
7.1. Pojęcia podstawowe	259
7.2. Podstawy SKJ odbiorczej i kryteria odbioru	262
7.3. Plany badania przy kontroli odbiorczej	271
7.4. SKJ bieżąca i jej metody	275
7.5. Analiza zdolności jakościowej. Wskaźniki zdolności	285
Literatura uzupełniająca	290
8. SPRAWDZANIE WYROBÓW O ZŁOŻONEJ GEOMETRII (WYBRANE PRZYKŁADY)	292
8.1. Gwinty metryczne (luźne)	292
8.1.1. Tolerancje gwintów metrycznych	292
8.1.2. Pomiary parametrów gwintu	297
8.1.3. Kontrola gwintu za pomocą sprawdzianów	300
8.2. Pomiary uzębień walcowych (w zarysie)	304
8.2.1. Uzębienie ewolwentowe	304
8.2.2. Pomiary grubości zęba	305
8.2.3. Pomiary podziałki	308
8.2.4. Pomiary odchyłek zarysu zęba	309
Literatura uzupełniająca	310
Dodatek	311
D.1. Parametry zmiennej losowej	311
D.2. Wybrane rozkłady zmiennych losowych	316